

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty, kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 8,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożeń pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądać niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lin. 15 gr. na str. 3-lin. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr. Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Czelonkami drukarni B. Mroszewskiego w Nowemmieście n. Drw.

Rok IV.

Nowe Miasto Lubawskie, wtorek, 27 lipca 1937 r.

Nr. 86

Refleksje dyktowane rozumem i uczuciem.

Wstrząs, jaki w społeczeństwie wywołuje zamach na wybitną jednostkę, odgrywającą pewną rolę w życiu publicznym, uzewnętrznia się w dwu kolejno po sobie następujących fazach: w pierwszej góruje czynnik emocjonalny, uczuciowy — w drugiej bierze górę zastanowienie i rozważa.

Również i potworny zamach bombowy, wymierzony przeciw szefowi Obozu Zjednoczenia Narodowego, pułkownikowi Adamowi Kocowi — spowodował w społeczeństwie głęboki wstrząs. Wstrząs ten w swej pierwszej fazie, tuż po dotarciu koszarnej wieści do szerokich sfer naszego społeczeństwa, wyraził się zarówno w powszechnym oburzeniu, jak i ogólnej radości, że los szczęśliwie pozwolił jednej z najpiękniejszych i najzasłużniejszych postaci odrodzonej Polski uniknąć katastrofy, jaką zbrodnicze ręce przygotowywały. Ze wszech stron popłynęły też do pułkownika Koca wyrazy radości z powodu szczęśliwego ocalenia, a zarazem wyrazy głębokiego oburzenia, jaki zamach wywołał w sercach i duszach narodu.

W tej też pierwszej fazie wrażeń, spowodowanych zamachem, faze jak rzekliśmy — o charakterze wybitnie uczuciowym, opinia publiczna żywo zaprzęta była pytaniem: jakie to ręce fabrykowały bombę, by ją umieścić tak, aby pułkownik Koc padł jej ofiarą i jakie środowisko wydało zbrodniarza i inspiratorów zbrodni; czy siły obce, czy też — niestety — własne zorganizowały zamach; czy zacieklność polityczna czy też pobudki anarchistyczne były podłożem zbrodni.

Gorączkowe komentarze, domysły i wymysły, wypełzły na powierzchnię w tych dniach, gdy dla dobra śledztwa, gdy właśnie celem dotarcia do ukrytych przyczyn zamachu władze rządowe i organy bezpieczeństwa uznały za konieczne wskazać społeczeństwu jedynie właściwą postawę: cierpliwości i zaufania do intensywnych wysiłków celem wydobycia na wierzch całej prawdy i ujawnienia wszystkich przestępstw, które doprowadzić muszą do zdemaskowania winnych.

W tej rozgorączkowanej atmosferze krzyżowały się różne hipotezy, pojawiały się różne głosy i poglądy; były też i próby „zasłon dymnych“, próby ubezpieczenia się na „wszelki wypadek“.

Odłóżmy na bok te wszystkie głosy. Prawda musi utworzyć sobie drogę, a wtedy przyjdzie czas na osądzenie sprawdzonych już faktów i na wysnucie z nich potrzebnych wniosków.

Ale niezależnie od tego, niezależnie od ujawnienia przez śledztwo sądowe, kim był zamachowiec i kto mu w ręce wcisnął bombę, kto z nim współdziałał i kto go inspirował — nadszedł moment drugiej fazy naszych doznań pozamachowych: moment, w którym przeważać muszą nad czynnikami uczuciowymi elementy rozważa i zastanowienia. Nie, by nasze wzburzenie osłabło i nie, byśmy mniej mieli się radować szczęśliwym ocaleniem Adama Koca. Ale byśmy sobie uświadomili groźbę terroru — z jakiegokolwiek strony pochodził i niebezpieczeństwo metod wywrotowych w naszej rzeczywistości.

I tu z całą mocą, z całą bezwzględnością, z całym poczuciem odpowiedzialności za Polskę musimy zawołać:

Wrzody anarchii i spisku, tajemnych knożeń i zamachów, muszą być rozpalonym żelazem usunięte z naszego organizmu państwowego! Bo te wrzody stanowią jad, który pleśnieje w całym organizmie, zatrzuwa go i osłabia, rozkłada i niszczy. Nie ma żadnego pardonu dla nikogo, kto wszedł na drogę dywersji terrorystycznych. Cele polityczne w Polsce są do

osiągnięcia każdym innym sposobem, tylko nie anarchią, nie skrytobójstwem, nie bombą, czy rewolwerem!

Adam Koc stworzył obóz, który nazwał Obozem Zjednoczenia. Wyciągnął rękę „ponad płoty i mury“, by zspolnić Polaków dla wzmocnienia Polski, dla zestrzelenia wszystkich twórczych wysiłków na polu pracy obywatelskiej, w dziedzinie spraw społecznych, gospodarczych, oświatowych.

Dziś, gdy weszliśmy w fazę zastanowienia i rozważań pozamachowych, przybywa nowy cel i nowe zadanie konsolidacji narodowej: zjednoczenia się przeciw siłom wywrotu, przeciw poselowi anarchii, przeciw tym, którzy spiskują i uzbrajają zbrodnicze ręce.

Nie pytamy o ich rodowód polityczny. Wszystko jedno, w jakim środowisku legną się miazmaty zła. Jest ono złem i szkodliwym bez względu na swe pochodzenie.

Musimy je wypłenić, czy chce stroić się w piórka jakiejś szaleńczej „ideologii“, czy też uchodzić za wyczyn indywidualny.

Nie pozwolimy nikomu rozluźnić więzi organizacyjnych społeczeństwa i osłabić naszą spoiwość wewnętrzną w chwili, gdy uznaliśmy konieczność zjednoczenia, jako kategorię imperatyw woli narodu.

Niech to przyjmą do wiadomości wszyscy, z jakiegokolwiek mrocznego kąta wszczynać chcieliby robotę rozkładową, spiskową i zamachową.

Wizyta floty niemieckiej w Gdańsku.

GDANSK. W piątek rano przybyła grupa niemieckich trawlerów z Piławy w składzie 6 jednostek do portu gdańskiego, celem złożenia zapowiedzianej wizyty.

Już na redzie powitał okręty niemieckiej floty wojennej oficer komplementacyjny gdańskiej policji na wysłanym na spotkanie floty niemieckiej na gdańskim holowniku. W nowym porcie na brzegu ustawiona kompania honorowa gdańskiej policji wraz z orkiestrą powitała statki niemieckie sprezentowaniem broni oraz niemieckim hymnem państwowym. Wreszcie na wysokości Trollu, gdzie statki niemieckie przymocowały, oczekuje oddział partii narodowo-socjalistycznej, specjalnie przez partję wydelegowany. W godzinach przed południowych dowódca niemieckiej floty, kapitan horwety Hagen, złożył wizytę komisarzowi generalnemu R. P. min. Chodackiemu, który go następnie na pokładzie jego statku rewizytował. Podobne wizyty protokołem przewidziane, złożył dowódca niemiecki również i prezydentowi gdańskiego senatu, Wysokiemu Komisarzowi Ligi Narodów oraz prezydentowi rady portu.

Pobył niemieckich statków wojennych w porcie gdańskim obliczony jest na trzy dni. W tym czasie przewidziane są przyjęcia na cześć oficerów niemieckich u prezydenta senatu, komisarza generalnego R. P., oraz u prezydenta rady portu.

Ponadto wydają Sopoty przyjęcie dla oficerów i załóg.

4 miliony dolarów kosztowało poszukiwanie Amelji Earhart.

W związku z poszukiwaniem znakomitej lotniczki Amelji Earhart i jej towarzysza oświadczył prezydent Roosevelt, że koszty poszukiwań nie powinny odgrywać roli, ponieważ życie ludzkie jest więcej warte, aniżeli jakiegokolwiek świadczenia pieniężne.

Jak donoszą z kół poinformowanych, rząd St. Zjedn. wydał na poszukiwanie samolotu Amelji Earhart i Noonana ogółem około 4 milionów dolarów.

Zawsze ten sam problem.

Zagadnienie wsi, wprowadzenie w proces produkcji nadmiaru zbędnej ludności na wsi nie przestaje ani na chwilę być problemem palącym i pilnym. Pod naciskiem trudności i potrzeb szerokim echem po kraju rozległo się hasło gruntownej i szybciej wykonanej parcelacji. Szukano w niej ratunku dla masy bezrolnej i małorolnych, widziano w niej możliwość odsłonięcia perspektywy życia twórczego dla tych, którzy idą. Wielkie obszary ziemskie wydawały się jedynym rezerwuarem środków pracy i bytu dla próżnujących z musu rąk na wsi.

Jednocześnie z procesem poszukiwania warsztatu pracy dla mas ludności wiejskiej rozpoczęto ściśle badania, o ile istniejący w Polsce zapas ziemi może zadość uczynić potrzebom ludności i na jak długo zaspokoi głód ziemi.

Istniejące w tej dziedzinie prace przedstawiają się wprost sensacyjnie. Oto, jeśli przyjmujemy ogólną powierzchnię użytków rolnych w majątkach ponad 50 ha wedle statystyki rolniczej z r. 1931, a liczbę majątków prywatnych tej samej wielkości ustalimy wedle spisu własności z r. 1921, to zobaczymy, że dysponujemy 4.619 tys. ha powierzchni użytków rolnych wielkiej własności rolnej.

Wiemy, że wedle ustawy z r. 1925 nie cały ten obszar może być rozparcelowany. Po wyłączeniach, zastrzeżonych przez ustawę, obszar ten zmniejszy się aż do 1.690 tys. ha powierzchni.

Przyjmijmy jednak, że parcelacji podlegną wszystkie majątki ziemskie ponad 50 ha, że wyłączeniu podlegnie cała publiczna wielka własność rolna, czyli majątki państwowe, kościelne i t.p. — wówczas otrzymamy maksymalny zapas 4.610 ha do rozparcelowania.

Jedno jednak zastrzeżenie. Taki stan był w r. 1931. Po uwzględnieniu zmian od tego czasu t.j. parcelacji, likwidacji serwitutów i t.p. otrzymamy aktualnie istniejący maksymalny zapas ziemi — około 3.940 tys. ha.

Czy to wystarczy na potrzeby bieżące? Według pracownice przedstudowanej statystyki mieliśmy w 1931 2.650 tys. rodzin bezrolnych i małorolnych. Na upełnolenie gospodarstw karłowatych potrzeba 4.845 tys. ha, na nadzienie zaś ziemi bezrolnym — 2.835 tys. ha. Czyli w sumie na rzecz małorolnych i bezrolnych potrzeba 7.680 tys. ha ziemi.

A zatem — ustawa o reformie rolnej, obecnie obowiązująca, pozwoli zaspokoić zaledwie 25 proc. głodu ziemi, najszerzej pojęta parcelacja zaspokoiłaby go w 60 proc.

Obraz to niewesoły, zwłaszcza, gdy się jeszcze uwzględni, że tak zwana „samodzielna“ nawet ludność wiejska żyje nie rzadko na poziomie nędzarza.

Należy sobie z całą jasnością uświadomić prawdę, że reforma rolna, nawet najbardziej radykalna, nie rozwiązuje w całości problemu ludności wiejskiej w Polsce. Dla rozwiązania tego problemu — jak to często powtarzamy — musi być uruchomiony cały zespół środków. Na pierwszym miejscu w tym zespole postawić należy uprzemysłowienie kraju, rozbudowę spółdzielczości, podniesienie kultury rolnej. Każdy rok przynosi coraz to nowe argumenty dla tych postulatów, argumenty coraz jaskrawsze, coraz tragiczniejsze. Każdy rok zatem musi zaznaczać się postępowaniem czynów, rozwojem prac, wzmocnieniem wysiłków, stwarzających prawdę nową — prawdę wyników i sukcesów woli, zwalczających prawdę stanu bieżącego, marazmu, poddania się rzeczywistości. Brak ziemi musi być wyrównany pracą twórczą, wysiłkiem mózgowym i mięśni, a głód pokonany rozmachem na tych polach, które nieruszone dotąd, żywe świadomością i wolą, czekają na miliony rąk.

